

RESEARCH OUTPUTS / RÉSULTATS DE RECHERCHE

Recensie van het boek "Arbeidsrecht tussen wel-zijn en niet-zijn", Liber Amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter

Flohimont, Valérie

Published in:
Tijdschrift voor Sociaal Recht

Publication date:
2010

Document Version
le PDF de l'éditeur

[Link to publication](#)

Citation for pulished version (HARVARD):
Flohimont, V 2010, 'Recensie van het boek "Arbeidsrecht tussen wel-zijn en niet-zijn", Liber Amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter', *Tijdschrift voor Sociaal Recht*, vol. 1, pp. 197-200.

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

- Users may download and print one copy of any publication from the public portal for the purpose of private study or research.
- You may not further distribute the material or use it for any profit-making activity or commercial gain
- You may freely distribute the URL identifying the publication in the public portal ?

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

X, "Arbeidsrecht tussen wel-zijn en niet-zijn", *Liber Amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 817 p.

"Arbeidsrecht tussen wel-zijn en niet-zijn" is het *Liber Amicorum* dat ter ere van Prof. Dr. Othmar Vanachter naar aanleiding van zijn emeritaat werd gepubliceerd. Het boek telt niet minder dan 47 bijdragen, voorwoord en *laudatio* niet meegerekend, opgesteld door 57 auteurs. Een schrijfwerk van 817 bladzijden in totaal! Om die reden is het onmogelijk om een commentaar over iedere tekst te geven. Noodgedwongen werden dus keuzes gemaakt! Dit betekent echter niet dat de bijdragen die in deze recensie niet aan bod komen minder goed of van minder belang zijn. Zeker niet!

De rode draad van het boek, gemakkelijk uit de titel af te leiden, is 'arbeid'. Arbeid in al zijn vormen, arbeid met al zijn gevolgen. Maar wat is 'arbeid'? En trouwens, bestaat er één definitie van 'arbeid'? De juridische betekenis van 'arbeid' is alvast niet dezelfde als die van eenieder, van Jan-met-de-pet. Bovendien, bestaat er binnen het recht nog een verscheidenheid aan definities. J. VAN LANGENDONCK komt tot de conclusie, in zijn bijdrage, dat "het sociaal recht er niet in slaagt om een klare lijn te trekken. (...) dat het geen regel kent om een grens te trekken tussen echte beroepsarbeid en activiteiten die in een andere sfeer plaatsvinden" (1). Desondanks is dit geen reden om een bespreking van het onderwerp vanuit verschillende invalshoeken af te wijzen. 'Arbeid' komt dus in dit boek aan bod bekeken met zowel de loep van het Belgisch recht als het Europees en internationaal recht. In dat kader dienen een paar bijdragen i.v.m. de rol en de evolutie van de Internationale Arbeidsorganisatie te worden vermeld. De jongste jaren hebben publicaties over de IAO steeds vaker aan plaats geruimd voor onderzoeken over en besprekingen van Europese aangelegenheden. In een groeiend Europa is dit waarschijnlijk normaal maar dit neemt niet weg dat ik met veel genoegen de bijdrage van P. HUMBLET over "De betekenis van de Internationale Arbeidsorganisatie 90 jaar na het Verdrag van Versailles" (2) gelezen heb alsook die van R. DELARUE omtrent "De bijdrage van de EU tot de IAO-verklaring van 10 juni 2008 over de sociale rechtvaardigheid voor een billijke mondialisering" (3). Om te weten waar wij naartoe (willen) gaan, is het inzonderheid belangrijk om te weten van waar wij komen!

- (1) J. VAN LANGENDONCK, "Werken of niet werken?" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 585.
- (2) P. HUMBLET, "Si vis pacem, cole justitiam. De betekenis van de Internationale Arbeidsorganisatie 90 jaar na het Verdrag van Versailles" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 69-86.
- (3) R. DELARUE, "De bijdragen van de EU tot de IAO-verklaring van 10 juni 2008 over de sociale rechtvaardigheid voor een billijke mondialisering" in *Arbeid tussen wel-zijn*

Dit is zeker nog meer van toepassing als wij over 'wel-zijn' en 'niet-zijn' spreken. Wie is er wél en wie is er niet, in dat begrip 'arbeid'? M.a.w. wie valt onder het begrip 'arbeid' en wie niet? En er wél in zijn – lees dus "bij dat begrip worden betrokken" –, betekent dat automatisch er wel – d.i. goed – zijn? Ongetwijfeld nee!

De evolutie van de wetgeving en het exploderende aantal wetteksten waarin wordt gepoogd om hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks, het welzijn op het werk te verbeteren, is daar een uitstekend bewijs van. In die zin biedt dit *Liber Amicorum* een formidabele rondleiding in de ontwikkeling van ons sociaal (arbeids-)recht in al zijn facetten. Laten we beginnen met het sociaal overleg zonder hetwelk ons arbeidsrecht een totaal ander uitzicht zou hebben en dat een onbetwistbare hoeksteen daarvan is. Ter illustratie verwijs ik naar de boeiende bijdrage van L. CORTEBEECK en Ch. SERROYEN "Tussen autonoom overleg en tripartisme" (4) die een sterk en geëngageerd beeld geeft van het streven naar een moeizaam evenwicht tussen autonoom overleg door de sociale partners en tussenkomst van de politieke overheid in dat overleg. Daarnaast wordt het Europese niveau eveneens besproken aan de hand van de tekst van F. HENDRICKX die het collectieve arbeidsrecht een toekomst in Europa gunt (5).

Om verder te gaan met onze rondleiding door de evolutie van het arbeidsrecht dient er ook te worden verwezen naar meer technische onderwerpen die de positivisten onder ons tevreden zullen stellen. De bijdrage van F. KEFER "Le formalisme du travail à temps partiel: entre protection et proportion" (6) kan bv. worden vermeld daar ze een bondige maar volledige analyse geeft van de huidige stand van zaken inzake deeltijdse arbeid. Hetzelfde kan eveneens worden gezegd van de tekst van A. BOYAERT over het ontslag om dringende reden waar het onderwerp wordt behandeld aan de hand van de rechtspraak tussen 2000 en 2005.

Daarnaast, en vooral omdat het boek opgedragen is aan O. VANACHTER, moeten we alvast een zijsprong maken naar de bijdragen over de welzijnswetgeving. Opvallend is de tekst van E. BAILLIEN, H. DE WITTE en G. NOTELAAERS die

en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 135-146.

- (4) L. CORTEBEECK en Ch. SERROYEN, "Tussen autonoom overleg en tripartisme" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 31-42.*
- (5) F. HENDRICKX, "Het collectieve arbeidsrecht: een toekomst in Europa" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 43-67.*
- (6) F. KEFER, "Le formalisme du travail à temps partiel: entre protection et proportion" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 361-383.*

het welzijn vanuit een arbeidspsychologische hoek benadert (7). Recht voor recht in het arbeidsrecht is immers onmogelijk. De jurist die in dit domein actief is, balanceert zeer vaak op de grens tussen recht en andere humane wetenschappen (psychologie, sociologie, ...) en soms ook tussen recht en geneeskunde. Daar is ook een van de meerwaarden van dit *Liber amicorum*. Naast juridisch-technische teksten staan bijdragen waar de klemtoon op de niet-juridische aspecten van het arbeidsrecht wordt gelegd! Dit is bijvoorbeeld het geval in "Worker well-being in the 21st century: addressing the psychosocial context of work" (8) van B.J. FICK.

Deze rondleiding loopt stilaan ten einde, maar alvorens af te sluiten, moeten we nog twee haltes aandoen. Eerst staan we stil bij de sociale zekerheid. Wie 'arbeid' zegt, verwijst onvermijdelijk naar sociale bescherming, daar ons stelsel van sociale zekerheid nog steeds grotendeels op arbeid steunt. "Arbeid en sociale zekerheid" (9) is trouwens de titel van de bijdrage van R. DILLEMANS! Er wordt ook dieper ingegaan op sommige thema's zoals het pensioen, in het bijzonder dat van een emeritus. Ik denk hier aan de bijdrage van Y. STEVENS "Welzijn waarborgen bij een emeritus" (10). De bijdrage van J. BERGHMANS plaatst de pensioenproblematiek in een bredere perspectief daar het gaat om "Scheve verdelingen in het Belgische pensioenlandschap" (11). De tweede halte betreft de wereld van de (anti)discriminatie. Gelijkheid en discriminatie is het onderwerp bij uitstek dat de jongste jaren in alle domeinen van onze samenleving doordringt en dus, logischerwijze, ook in het arbeidsrecht. Een heel hoofdstuk wordt aan niet-discriminatie besteed. Daarin worden onderwerpen behandeld zoals het onderscheid tussen arbeiders en

- (7) E. BAILLIEN, H. DE WITTE en G. NOTELAAERS, "Welzijn op het werk vanuit een arbeidspsychologische hoek. Wordt de relatie tussen de vier aspecten van de arbeidssituatie en psychosociale belasting gemedieerd door pesten op het werk" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 183-197.*
- (8) B.J. FICK, "Worker well-being in the 21st century: addressing the psychosocial context of work", in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 199-213.*
- (9) R. DILLEMANS, "Arbeid en sociale zekerheid" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 649-655.*
- (10) Y. STEVENS, "Welzijn waarborgen bij een emeritus" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 677-698.*
- (11) J. BERGHMANS, "Scheve verdelingen in het Belgische pensioenlandschap" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 657-664.*

bedienden (12), het verbod op leeftijdsbarema's (13), de discriminatie op basis van handicap (14), het ontslagrecht (15) enz. Alvast nuttige lectuur voor degene die opzoekwerk i.v.m. gelijkheid en discriminatie doet.

"Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn" ten slotte is een boek dat een plaats verdient in de bibliotheek van elke jurist. Het bevat een brede waaier aan onderwerpen en thema's die in duidelijke en bondige bijdragen worden besproken. De rode draad van het boek, 'arbeid', laat toe om 'wel-zijn' en 'niet-zijn' te vervlechten tot een mooi geheel en spoort de lezer aan om verder na te denken over ons sociaal (arbeids-)recht van vandaag en ... morgen.

Valérie FLOHIMONT

Vrijwillig wetenschappelijk medewerker, Instituut voor Sociaal Recht, K.U.Leuven

Adjunct-directeur, interdisciplinair onderzoekscentrum Df&Ls, FUNDP

- (12) M. LEEMANS en A. LEURS, "De ACV-visie op het nieuwe werknemersstatuut en de afschaffing van het onderscheid tussen arbeiders en bedienden" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 483-491.
- (13) G. COX, "Het onverteerbare verbod op leeftijdsbarema's. Kroniek van een aangekondigde confrontatie" in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 511-532.
- (14) A. RAHME, 'Discriminatie op basis van handicap in de arbeidsverhoudingen' in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 533-552.
- (15) W. VANDEPUTTE, "Een wereld van verschil. Knelpunten in de verhouding tussen antidiscriminatierecht en ontslagrecht", in *Arbeid tussen wel-zijn en niet-zijn, Liber amicorum Prof. Dr. Othmar Vanachter*, Antwerpen-Oxford, Intersentia, 2009, 553-567.